

พระราชบัญญัติ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

พุทธศักราช ๒๔๙๕

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

(ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๐

และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๙๔)

อาทิตย์ทิพอาภา

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๕

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๕

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจัดตั้งธนาคาร
กลางขึ้นในราชอาณาจักร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

ความเบื้องต้น

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“รองผู้ว่าการ” หมายความว่า รองผู้ว่าการธนาคารแห่ง
ประเทศไทย

๕ พฤษภาคม ๒๔๘๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๐

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธนาคาร
แห่งประเทศไทย

“ธนาคาร” หมายความว่า บุคคล หรือ คณะบุคคล
ที่ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อว่า “ธนาคาร” หรือคำอื่นใดที่มีความ
หมายเดียวกัน และบริษัทจำกัดที่รับฝากเงิน ที่ถอนคืนได้
โดยใช้เช็ค ดราฟต์ หรือหนังสือสั่ง

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

การจัดตั้งทุน และเงินสำรอง

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งธนาคารกลางขึ้น เรียกว่า “ธนาคาร
แห่งประเทศไทย” เพื่อรับมอบการออกธนบัตรจากกระทรวง
การคลัง และประกอบธุรกิจอันพึงเป็นงานธนาคารกลาง
ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และ พระราชกฤษฎีกา ออกตาม
ความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคล

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๔๗๕

มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนประเดิมของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นจำนวนยี่สิบล้านบาท และธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้รับเงินจำนวนนี้จากรัฐเป็นการอุดหนุน

มาตรา ๘ ทุนของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น จะเพิ่มหรือลดก็ได้โดยอนุมัติของรัฐบาล แต่จำนวนทุนทั้งสิ้นไม่ว่าในขณะใดต้องไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท

มาตรา ๙ เงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทยให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดทุน และนอกจากนี้จะให้ให้มีเงินสำรองประเภทอื่นเพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยฉะเพาะก็ได้ ตามแต่คณะกรรมการจะตั้งไว้โดยอนุมัติของรัฐมนตรี โดยสะสมขึ้นด้วยการจ่ายจากกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ

มาตรา ๑๐ เงินสำรองธรรมดานั้นให้สะสมขึ้นด้วยการจ่ายจากกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนร้อยละยี่สิบห้าแห่งกำไรสุทธิ ภายหลังที่ได้กั้นเงินไว้แล้วสำหรับหนี้ซึ่งทวงไม่ได้ และซึ่งเป็นที่สงสัยประการหนึ่ง สำหรับการเสื่อมค่าแห่งสินทรัพย์ประการหนึ่ง และสำหรับรายจ่ายซึ่งนายธนาคารยอมกั้นเงินไว้จ่ายตามปกติอีกประการหนึ่ง

๕ พฤษภาคม ๒๔๘๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ ๓๐

เมื่อเงินสำรองธรรมดาที่มีจำนวนถึงร้อยละร้อยแห่งทุน
จำนวนล้นหรือมากกว่านั้นแล้ว คณะกรรมการจะลดจำนวน
ที่ต้องจ่ายรายปีเพื่อสะสมก็ได้

มาตรา ๑๑ ถ้าไรสุทธิส่วนที่เหลือภายหลังที่ได้หักจ่าย
เป็นเงินสำรองธรรมดาและเป็นเงินสำรองประเภทอื่นที่คณะ
กรรมการอาจตั้งไว้ตามมาตรา ๘ แล้วให้นำส่งเป็นรายได้เบ็ด
เสร็จของรัฐทุกปี

มาตรา ๑๒ ให้สินทรัพย์และหนี้สินของสำนักงานธนาคาร
ชาติไทยโอนไปยังธนาคารแห่งประเทศไทย และสินทรัพย์
ส่วนที่เหลือ เมื่อหักหนี้สินนั้นออกแล้วให้จ่ายเป็นเงินสำรอง
ธรรมดาของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๓ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งสำนักงาน
แห่งใหญ่ในพระนคร และจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่
อื่นใดในราชอาณาจักรก็ได้ และเมื่อได้รับอนุมัติจาก
รัฐมนตรีแล้วจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้นในต่างประเทศก็ได้